

Punjab Board
SYLLABUS

2024-2025

ਸ਼੍ਰੇਣੀ - ਦਸਵੀਂ

ਸਾਲ 2024-25

Music- Instrumental (ਸੰਗੀਤ-ਵਾਦਨ)

ਪਾਠਕ੍ਰਮ (ਲਿਖਤੀ)

ਭਾਗ - ਓ

ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਦੀਆਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾਵਾਂ

1. ਸਪਤਕ, ਚਲਸੂਰ, ਅਚਲ ਸੂਰ, ਅਲੰਕਾਰ, ਸ਼ਰੂਤੀ, ਠਾਅ, ਦੁਗਣ, ਵਕਰ ਸੂਰ, ਝਾਲਾ ਸਥਾਈ ਅੰਤਰਾ ।
2. ਥਾਟ, ਥਾਟ ਦੇ ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਭਾਤਖੰਡੇ ਜੀ ਦੇ ਦਸ ਥਾਟ ।
3. ਤੋੜਾ, ਬਰਾਬਰ ਦਾ ਤੋੜਾ, ਦੁਗਣ ਦੇ ਤੋੜਾ ।
4. ਸੰਗੀਤ ਦਾ ਸਾਜ਼ ਸਿਤਾਰ, ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਅੰਗ ਵਰਣਨ ।
5. ਪੰਡਤ ਵਿਸ਼ਨੂੰ ਨਰਾਇਣ ਭਾਤਖੰਡੇ ਜੀ ਦੀ ਸੁਰਲਿਪੀ ਅਤੇ ਤਾਲ ਲਿਪੀ ਦੀ ਵਰਣਨ ।
6. ਗਤ, ਮਸੀਤਖਾਨੀ ਗਤ, ਰਜਾਖਾਨੀ ਗਤ ।
7. ਵਾਦਕ ਦੇ ਗੁਣ ਤੇ ਦੋਸ਼ ।
8. ਥਾਟ ਅਤੇ ਰਾਗ ਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਆਪਸੀ ਤੁਲਨਾ ।
9. ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕ ਸਾਜ਼ ਢੋਲ, ਢੋਲਕੀ, ਚਿਮਟਾ, ਅਲਗੋਜ਼ਾ, ਢੱਡ, ਸਾਰੰਗੀ, ਬਾਂਸੂਰੀ, ਕਾਟੋ, ਸੱਪ, ਘੜਾ, ਤੁੰਬੀ, ਨਗਾੜਾ, ਖੜਤਾਲ, ਡਫਲੀ ।
10. ਜੀਵਨੀ ਪੰਡਤ ਨਿਖਿਲ ਬੈਨਰਜੀ ।

ਭਾਗ - ਅ

1. ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਦੇ ਰਾਗਾਂ ਭੁਪਾਲੀ, ਖਮਾਜ ਅਤੇ ਭੈਰਵ ਦੀ ਜਾਣ ਪਛਾਣ ਦੇ ਆਰੋਹ, ਅਵਰੋਹ ਪਕੜ, ਰਜਾਖਾਨੀ ਜਾਂ ਮਸੀਤਖਾਨੀ ਗਤ ਦੀ ਸੁਰਲਿਪੀ ।
2. ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਦੀਆਂ ਤਾਲਾਂ ਇੱਕ ਤਾਲ, ਰੂਪਕ, ਚੋਤਾਲ ਦੀ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ ਅਤੇ ਸੁਰ ਲਿਪੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਦੀ ਰੂਪ-ਰੇਖਾ (ਪ੍ਰਯੋਗੀ) ।

ਨੋਟ:-ਪ੍ਰਯੋਗੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੀ ਇੱਕ ਟੋਲੀ ਵਿੱਚ 9 ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨਹੀਂ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਮੌਕੇ ਤੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ । ਪ੍ਰਯੋਗੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਲਿਖਤੀ ਪੇਪਰ ਤੇ ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਹਿਦਾਇਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ।

1. ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਦੇ ਰਾਗਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੇ ਚੋਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਵੱਡਾ ਖਿਆਨ ਜਾਂ ਛੋਟੇ ਖਿਆਨ ਨੂੰ ਅਲਾਪ, ਤਾਨਾ ਸਮੇਤ ਗਾਇਨ ਕਰਨਾ । ਇਸ ਲਈ ਸਮਾਂ 4 ਮਿੰਟ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ ।
2. ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਦੇ ਰਾਗਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪ੍ਰੀਖਿਅਕ ਦੀ ਚੋਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਵਿੱਚ ਵੱਡਾ ਖਿਆਨ ਜਾਂ ਛੋਟੇ ਖਿਆਨ ਨੂੰ ਅਲਾਪ, ਤਾਨਾ ਸਮੇਤ ਗਾਇਨ ਕਰਨਾ । ਇਸ ਲਈ ਸਮਾਂ 4 ਮਿੰਟ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ ।
3. ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਦੀਆਂ ਤਾਲਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਤਾਲ ਦੇ ਬੋਲਾਂ ਨੂੰ ਹੱਥ ਨਾਲ ਤਾਲੀ ਦੇ ਕੇ ਉਚਾਰਣ ਕਰਨ । ਇਸ ਲਈ ਸਮਾਂ 4 ਮਿੰਟ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ ।
4. ਦਿੱਤੀਆਂ ਸੁਰਸੰਗਤੀਆਂ ਤੋਂ ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਦੇ ਰਾਗਾਂ ਦੀ ਜਾਣ ਪਛਾਣ ਕਰਨੀ । ਇਸ ਲਈ ਸਮਾਂ 4 ਮਿੰਟ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ ।
5. ਉਪਰੋਕਤ ਰਾਗਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਭਜਨ, ਸ਼ਬਦ, ਲੋਕ ਗੀਤ ਦਾ ਗਾਇਨ ਕਰਨਾ । ਇਸ ਲਈ ਸਮਾਂ 4 ਮਿੰਟ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ ।

ਕਿਰਿਆਤਮਕ (ਪਾਠਕ੍ਰਮ)

1. ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਦੇ ਰਾਗਾਂ ਭੁਪਾਲੀ, ਖਮਾਜ ਅਤੇ ਭੈਰਵ ਰਜਾਖਾਨੀ ਜਾਂ ਮਸੀਤਖਾਨੀ ਗਤ ਆਰੋਹ ਅਵਰੋਹ ਪਕੜ, ਅਲਾਪ ਤੇ ਦੋ ਤੋੜਿਆਂ ਸਹਿਤ ।
2. ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਦੀਆਂ ਤਾਲਾਂ ਇੱਕ ਤਾਲ, ਰੂਪਕ ਚੌਤਾਲ ਨੂੰ ਠਾਹ, ਦੁਗਣ ਲੋਅ ਵਿੱਚ ਹੱਥ ਨਾਲ ਤਾਲੀ ਦੇ ਕੇ ਉਚਾਰਣ ਕਰਨਾ ।
3. ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਧੁਨ ਦਾ ਵਾਦਨ ਕਰਨਾ ।
4. ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਗਾਨ ਦਾ ਸਿਤਾਰ ਤੇ ਵਾਦਨ ਕਰਨਾ ।

ਪਾਠ-ਪੁਸਤਕਾਂ

1. ਗਾਇਨ (ਪੰਜਾਬੀ) ਮੈਟ੍ਰਿਕ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਲਈ, ਪੰਜਾਬ ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ ਬੋਰਡ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ
2. ਗਾਇਨ (ਹਿੰਦੀ) ਮੈਟ੍ਰਿਕ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਲਈ, ਪੰਜਾਬ ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ ਬੋਰਡ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ

ਸ਼੍ਰੇਣੀ - ਦਸਵੀਂ
ਸਾਲ 2024-25
ਸੰਗੀਤ-ਤਬਲਾ
ਪਾਠਕ੍ਰਮ (ਲਿਖਤੀ)

ਭਾਗ - ਓ

ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਦੀਆਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾਵਾਂ

- (ੳ) ਸਮ (ਵਿਸ਼ਮ ਗ੍ਰਹਿ, ਅਤੀਤ ਗ੍ਰਹਿ, ਅਨਾਗਤ ਗ੍ਰਹਿ) ਕਾਇਦਾ, ਪਲਟਾ, ਨਗਮਾ, ਉਠਾਣ ।
(ਅ) ਤਬਲਾ ਸਾਜ਼ ਮਿਲਾਉਣ ਦੇ ਨਿਯਮ
(ੲ) ਤਬਲੇ ਅਤੇ ਪਖਾਵਜ਼ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਇਤਿਹਾਸ
(ਸ) 1. ਸੰਗੀਤ ਵਿੱਚ ਲੈਅ ਦਾ ਮਹੱਤਵ (2) ਤਾਲ ਦਾ ਗਾਇਨ, ਵਾਦਨ ਅਤੇ ਨਰਿੱਤ ਨਾਲ਼ ਤੁਲਨਾ
(ਹ) ਵਿਸ਼ਣੂ ਦਿਗੰਬਰ ਪਲੁਸਕਰ ਤਾਲ ਲਿਪੀ ਪੱਧਤੀ ਦੀ ਭਾਤਖੰਡੇ ਤਾਲ ਲਿਪੀ ਪੱਧਤੀ ਨਾਲ਼ ਤੁਲਨਾ
ਜੀਵਨੀਆਂ:

1. ਉਸਤਾਦ ਮੀਆਂ ਕਾਦਰ ਬਖਸ਼ 2. ਉਸਤਾਦ ਬਹਾਦਰ ਸਿੰਘ

ਭਾਗ - ਅ

1. ਨਿਰਧਾਰਤ ਤਾਲਾਂ (ਤਿੰਨਤਾਲ, ਝੱਪਤਾਲ, ਇੱਕਤਾਲ) ਦੀ ਪਛਾਣ।
2. ਨਿਰਧਾਰਤ ਤਾਲਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਗੁਣ ਅਤੇ ਦੁਗੁਣ ਸਹਿਤ ਤਾਲ ਲਿਪੀ ਲਿਖਣਾ।
3. ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਦੀਆਂ ਤਾਲਾਂ ਨੂੰ ਉਠਾਣ, ਕਾਇਦੇ, ਪਲਟੇ, ਤਿਹਾਈਆਂ ਅਤੇ ਟੁਕੜਿਆਂ ਸਹਿਤ ਲਿਪੀ ਬਧ ਕਰਨਾ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਦੀ ਰੂਪ-ਰੇਖਾ (ਪ੍ਰਯੋਗੀ)

ਨੋਟ:-ਪ੍ਰਯੋਗੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੀ ਇੱਕ ਟੋਲੀ ਵਿੱਚ 9 ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨਹੀਂ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ।
ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਮੌਕੇ ਤੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ । ਪ੍ਰਯੋਗੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਤਿਆਰ ਕਰਨ
ਸਮੇਂ ਲਿਖਤੀ ਪੇਪਰ ਤੇ ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣ ਦੇ ਨਾਲ਼ ਨਾਲ਼ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਹਿਦਾਇਤਾਂ ਦੀ
ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ।

1. ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਦੇ ਰਾਗਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੇ ਚੋਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਵੱਡਾ ਖਿਆਨ ਜਾਂ ਛੋਟੇ ਖਿਆਨ ਨੂੰ ਅਲਾਪ, ਤਾਨਾ ਸਮੇਤ ਗਾਇਨ ਕਰਨਾ । ਇਸ ਲਈ ਸਮਾਂ 4 ਮਿੰਟ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ ।
2. ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਦੇ ਰਾਗਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪ੍ਰੀਖਿਅਕ ਦੀ ਚੋਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਵਿੱਚ ਵੱਡਾ ਖਿਆਨ ਜਾਂ ਛੋਟੇ ਖਿਆਨ ਨੂੰ ਅਲਾਪ, ਤਾਨਾ ਸਮੇਤ ਗਾਇਨ ਕਰਨਾ । ਇਸ ਲਈ ਸਮਾਂ 4 ਮਿੰਟ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ ।
3. ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਦੀਆਂ ਤਾਲਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਤਾਲ ਦੇ ਬੋਲਾਂ ਨੂੰ ਹੱਥ ਨਾਲ ਤਾਲੀ ਦੇ ਕੇ ਉਚਾਰਣ ਕਰਨ । ਇਸ ਲਈ ਸਮਾਂ 4 ਮਿੰਟ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ ।
4. ਦਿੱਤੀਆਂ ਸੁਰਸੰਗਤੀਆਂ ਤੋਂ ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਦੇ ਰਾਗਾਂ ਦੀ ਜਾਣ ਪਛਾਣ ਕਰਨੀ । ਇਸ ਲਈ ਸਮਾਂ 4 ਮਿੰਟ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ ।
5. ਉਪਰੋਕਤ ਰਾਗਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਭਜਨ, ਸ਼ਬਦ, ਲੋਕ ਗੀਤ ਦਾ ਗਾਇਨ ਕਰਨਾ । ਇਸ ਲਈ ਸਮਾਂ 4 ਮਿੰਟ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ ।

ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਤਬਲਾ (ਪ੍ਰਯੋਗੀ)

1. ਤਿੰਨਤਾਲ, ਝੱਪਤਾਲ, ਇੱਕਤਾਲ ਨੂੰ ਇੱਕ ਗੁਣ ਅਤੇ ਦੁਗੁਣ ਸਹਿਤ ਵਜਾਉਣ ।
2. ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਦੇ ਤਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਉਠਾਣ, ਦੋ ਕਾਇਦੇ ਪਲਟਿਆਂ ਅਤੇ ਤਿਹਾਈਆਂ ਸਮੇਤ, ਦੋ ਟੁਕੜੇ, ਇੱਕ ਪਰਨ ਦਾ ਵਾਦਨ ।
3. ਝਪਤਾਲ, ਇੱਕਤਾਲ ਅਤੇ ਤਿੰਨਤਾਲ ਦਾ ਵਿਲੰਬਤ ਲੈਅ ਵਿੱਚ ਵਾਦਨ ।
4. ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਦੇ ਤਾਲਾਂ ਦੀ ਹੱਥ ਨਾਲ ਤਾਲੀ ਦੇ ਕੇ ਕਾਇਦਿਆਂ, ਪਲਟਿਆਂ ਅਤੇ ਤਿਹਾਈਆਂ ਸਹਿਤ ਪੜ੍ਹਤ ।
5. ਉਪਰੋਕਤ ਤਾਲਾਂ ਦੀ ਗਾਇਨ ਵਾਦਨ ਨਾਲ ਸੰਗਤ ।

ਸ਼੍ਰੇਣੀ - ਦਸਵੀਂ
ਸਾਲ 2024-25
Music- Vocal (ਸੰਗੀਤ-ਗਾਇਨ)
ਪਾਠਕ੍ਰਮ (ਲਿਖਤੀ)

ਭਾਗ - ਓ

ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਦੀਆਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾਵਾਂ

1. ਸਪਤਕ, ਚਲਸੂਰ, ਅਚਲ ਸੂਰ, ਅਲੰਕਾਰ, ਸ਼ਰੂਤੀ, ਠਾਅ, ਦੁਗਣ, ਵਕਰ ਸੂਰ, ਝਾਲਾ ਸਥਾਈ ਅੰਤਰਾ
2. ਥਾਟ ਦੇ ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਭਾਤਖੰਡੇ ਜੀ ਦੇ ਦਸ ਥਾਟ
3. ਖਿਆਲ, ਛੋਟਾ ਖਿਆਲ, ਵੱਡਾ ਖਿਆਲ
4. ਸੰਗੀਤ ਦਾ ਸਾਜ਼ ਤਾਨਪੁਰਾ, ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਅੰਗ ਵਰਣਨ
5. ਪੰਡਤ ਵਿਸ਼ਨੂੰ ਨਰਾਇਣ ਭਾਤਖੰਡੇ ਜੀ ਦੀ ਸੁਰਲਿਪੀ ਅਤੇ ਤਾਲ ਲਿਪੀ ਦੀ ਵਰਣਨ
6. ਗੀਤ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਭਜਨ, ਸ਼ਬਦ ਅਤੇ ਲੋਕ ਗੀਤ
7. ਗਾਇਨ ਦੇ ਗੁਣ ਤੇ ਦੋਸ਼
8. ਥਾਟ ਅਤੇ ਰਾਗ ਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਆਪਸੀ ਤੁਲਨਾ
9. ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕ ਸਾਜ਼ ਢੋਲ, ਢੋਲਕੀ, ਚਿਮਟਾ, ਅਲਗੋਜ਼ਾ, ਦੱਡ, ਸਾਰੰਗੀ, ਬਾਂਸੂਰੀ, ਕਾਟੋ, ਸੱਪ, ਘੜਾ, ਤੁੰਬੀ, ਨਗਾੜਾ, ਖੜਤਾਲ, ਡਫਲੀ
10. ਜੀਵਨੀ - ਤਾਨਸੇਨ

ਭਾਗ - ਅ

1. ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਦੇ ਰਾਗਾਂ ਭੁਪਾਲੀ, ਖਮਾਜ ਅਤੇ ਭੈਰਵ ਦੀ ਜਾਣ ਪਛਾਣ ਦੇ ਆਰੋਹ, ਅਵਰੋਹ ਪਕੜ, ਰਜਾਖਾਨੀ ਜਾਂ ਮਸੀਤਖਾਨੀ ਗਤ ਦੀ ਸੁਰਲਿਪੀ ।
2. ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਦੀਆਂ ਤਾਲਾਂ ਇੱਕ ਤਾਲ, ਰੂਪਕ, ਚੋਤਾਲ ਦੀ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ ਅਤੇ ਸੁਰ ਲਿਪੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਦੀ ਰੂਪ-ਰੇਖਾ (ਪ੍ਰਯੋਗੀ) ।

ਨੋਟ:-ਪ੍ਰਯੋਗੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੀ ਇੱਕ ਟੋਲੀ ਵਿੱਚ 9 ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨਹੀਂ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ।
ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਮੌਕੇ ਤੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ । ਪ੍ਰਯੋਗੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਲਿਖਤੀ ਪੇਪਰ ਤੇ ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਹਿਦਾਇਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ।

1. ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਦੇ ਰਾਗਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੇ ਚੋਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਵੱਡਾ ਖਿਆਨ ਜਾਂ ਛੋਟੇ ਖਿਆਨ ਨੂੰ ਅਲਾਪ, ਤਾਨਾ ਸਮੇਤ ਗਾਇਨ ਕਰਨਾ । ਇਸ ਲਈ ਸਮਾਂ 4 ਮਿੰਟ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ ।
2. ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਦੇ ਰਾਗਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪ੍ਰੀਖਿਅਕ ਦੀ ਚੋਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਵਿੱਚ ਵੱਡਾ ਖਿਆਨ ਜਾਂ ਛੋਟੇ ਖਿਆਨ ਨੂੰ ਅਲਾਪ, ਤਾਨਾ ਸਮੇਤ ਗਾਇਨ ਕਰਨਾ । ਇਸ ਲਈ ਸਮਾਂ 4 ਮਿੰਟ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ ।
3. ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਦੀਆਂ ਤਾਲਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਤਾਲ ਦੇ ਬੋਲਾਂ ਨੂੰ ਹੱਥ ਨਾਲ ਤਾਲੀ ਦੇ ਕੇ ਉਚਾਰਣ ਕਰਨ । ਇਸ ਲਈ ਸਮਾਂ 4 ਮਿੰਟ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ ।
4. ਦਿੱਤੀਆਂ ਸੁਰਸੰਗਤੀਆਂ ਤੋਂ ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਦੇ ਰਾਗਾਂ ਦੀ ਜਾਣ ਪਛਾਣ ਕਰਨੀ । ਇਸ ਲਈ ਸਮਾਂ 4 ਮਿੰਟ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ ।
5. ਉਪਰੋਕਤ ਰਾਗਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਭਜਨ, ਸ਼ਬਦ, ਲੋਕ ਗੀਤ ਦਾ ਗਾਇਨ ਕਰਨਾ । ਇਸ ਲਈ ਸਮਾਂ 4 ਮਿੰਟ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ ।

ਕਿਰਿਆਤਮਕ (ਪਾਠਕ੍ਰਮ)

1. ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਦੇ ਰਾਗਾਂ ਭੁਪਾਲੀ, ਖਮਾਜ ਅਤੇ ਭੈਰਵ ਰਜਾਖਾਨੀ ਜਾਂ ਮਸੀਤਖਾਨੀ ਗਤ ਆਰੋਹ ਅਵਰੋਹ ਪਕੜ, ਅਲਾਪ ਤੇ ਦੋ ਤਾਨਾਂ ਸਹਿਤ ।
2. ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਦੀਆਂ ਤਾਲਾਂ ਇੱਕ ਤਾਲ, ਰੂਪਕ ਚੌਤਾਲ ਨੂੰ ਠਾਹ, ਦੁਗਣ ਲੋਅ ਵਿੱਚ ਹੱਥ ਨਾਲ ਤਾਲੀ ਦੇ ਕੇ ਉਚਾਰਣ ਕਰਨਾ ।
3. ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਲੋਕ ਗੀਤ / ਦੇਸ਼ ਭਗਤੀ ਦੇ ਗੀਤ ਦਾ ਗਾਇਨ ਹਰਮੋਨੀਯਮ ਤੇ ਕਰਨਾ
4. ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਗਾਨ/ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਗੀਤ ਦਾ ਹਰਮੋਨੀਯਮ ਤੇ ਵਜਾ ਕੇ ਗਾਇਨ ਕਰਨਾ (ਜਨ ਗਣ ਮਾਨ) (ਬੰਦੇ ਮਾਤਰਮ)

ਪਾਠ-ਪੁਸਤਕਾਂ

1. ਗਾਇਨ (ਪੰਜਾਬੀ) ਮੈਟ੍ਰਿਕ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਲਈ, ਪੰਜਾਬ ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ ਬੋਰਡ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ
2. ਗਾਇਨ (ਹਿੰਦੀ) ਮੈਟ੍ਰਿਕ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਲਈ, ਪੰਜਾਬ ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ ਬੋਰਡ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ

Study Materials

aglasem.com

Model Papers

Sample Papers

Half Yearly Sample Papers

Important Resources

Periodic Table

Writing Skills / Formats

Maps of India / World

Notes

☐ [Class 6 Notes](#)

☐ [Class 7 Notes](#)

☐ [Class 8 Notes](#)

☐ [Class 9 Notes](#)

☐ [Class 10 Notes](#)

☐ [Class 11 Notes](#)

☐ [Class 12 Notes](#)

Books and Solutions

NCERT Books

NCERT Book Solutions

HC Verma Chapter Wise Solutions

RD Sharma Solutions

CGBSE Solutions

